

JACEK SOSZYŃSKI

**DWA SPISY ZAGINIONYCH PODLASKICH KSIĄG SĄDOWYCH
Z 1647 ROKU
(tykocińskie ziemskie *inscriptio*num i *decretorum*)¹**

Początki funkcjonowania kancelarii ziemskiej w Tykocinie są trudne do precyzyjnego zadatowania. W XVI w. tradycyjne miejsca urzędowania sądu ziemskiego ziemi bielskiej znajdowały się w Brańsku i Surażu. Jednak ze względu na rozległość ziemi bielskiej dostęp szlachty osiadłej w północnych powiatach do wspomnianego sądu i ksiąg utrudniony był kłopotliwymi podróżami. Z tych względów sejm warszawski 1581 r. ustanowił, na wniosek posłów województwa podlaskiego, roki ziemskie w Tykocinie². Trudno jednak, przy braku źródeł, rozstrzygnąć na ile postanowienie to faktycznie weszło w życie. Publikowany poniżej spis ksiąg tykocińskich (pominąwszy księgę „Gasztołdowską”) rozpoczynają wolumina opiewające na lata 1581-1584 i 1586-1594. Wątpliwości budzi jednak brak ciągłości między wymienionymi księgami oraz fakt, iż wśród uchwał sejmu koronacyjnego z 1588 r. czytamy, że „roki ziemskie ziemi bielskiej, które bywały sądzone na dwóch miejscach tylko, to jest w Brańsku i w Surażu, żeby i na trzecim miejscu były sądzone, to jest w Tykocinie, pozwalamy”³. Tak więc wydaje się, że jeszcze po 1588 r. roki ziemskie tykocińskie odbywały się sporadycznie.

Dopiero trzeci z serii tom rozpoczyna w roku 1596 nieprzerwany ciąg akt, pozwalający wnioskować o stabilizowaniu się funkcjonowania sądu ziemskiego w Tykocinie. W 1601 r. uczyniony zostaje kolejny ważny krok w tym kierunku. Ponieważ dotąd nie były ustanowione stałe terminy odbywania roków tykocińskich, sejm warszawski uchwała, że mają się one odbywać w poniedziałki po świętym Marcinie, po drugiej niedzieli wielkiego postu i po oktawie Bożego Ciała⁴. Ta sama konstytucja ustanawia leżenie ksiąg przez cztery dni po każdym roku. W roku 1607 do ziemstwa przeniesiono, pozostające dotychczas w gestii starosty, akta z czasów rządów Gasztołda⁵. Tym samym proces formowania się sądu i kancelarii ziemskiej w Tykocinie można uznać za zamknięty.

---

¹ Artykuł poniższy stanowi kontynuację podjętego w tomach serii „Z badań nad polskimi księgozbiorami historycznymi” (t. 19, Warszawa 1999, t. 20, Warszawa 2000) cyklu edycji najstarszych spisów ksiąg ziemskich województwa podlaskiego z lat bezpośrednio poprzedzających „potop” szwedzki. Złożony do druku w wydawnictwach Archiwum Głównego Akt Dawnych został także artykuł *Księgi podkomorskie bielskie według spisu z 1648 roku* zamykający ów cykl.

² *Volumina Legum*, wyd. J. Ohryzko, t II, Petersburg 1859, s. 208 [dalej cyt. Vol. Leg.]

³ Vol. Leg., II, s. 267.

⁴ Terminy te uległy później zmianie; por. Vol. Leg. III, s. 15.

⁵ Por. niżej przyp. 13.

Niedługo było dane spokojnie funkcjonować kancelarii ziemskiej tykocińskiej. W czasie najazdu szwedzkiego w połowie XVII w. akta, zgromadzone w kościele parafialnym, zostały przeniesione przez okupantów do zamku, gdzie podczas szturm uległy niemal całkowitej zagładzie⁶. Po wznowieniu działalności kancelarii funkcjonowała ona bez poważniejszych zakłóceń do czasu jej likwidacji przez władze pruskie w początkach XIX wieku⁷.

W pierwszej połowie XIX w. akta tykocińskie zgromadzone zostały przez władze zaborcze w Archiwum Akt Dawnych w Łomży. Opublikowany przez T. Mencła spis zasobu tego archiwum z 1844 r., wykazuje obecność 78 ksiąg z lat 1614-1799⁸. Spis ten wyszczególnia pięć serii, z których dwie sięgały czasów przed „potopem”. Seria *Inscriptionum, relationum et videndorum* (1617-1809) liczyła dwadzieścia siedem, a seria *Decretorum* (1614-1796) osiemnaście ksiąg. Z dużą więc dozą pewności możemy przyjąć, że spośród najstarszych ksiąg zachowały się zapewne pojedyncze egzemplarze. W 1885 r. księgi zgromadzone w Łomży, w związku z reformą sądownictwa w Królestwie Polskim z 1876 r., przekazano do Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie, gdzie uległy zniszczeniu w 1944 roku⁹. Tak więc, z obfitej niegdyś spuścizny aktowej ziemstwa tykocińskiego, do dnia dzisiejszego zachowały się jedynie wypisy podane do oblaty w księgach sąsiednich bliższych i dalszych kancelarii sądowych¹⁰ oraz wypisy Ignacego Kapicy Mielewskiego (Kapicjana, pudła 34-41). W tej sytuacji wyjątkowej wartości źródłowej nabierają zachowane najstarsze jej spisy, pochodzące z 1647 r., czyli z ostatnich lat przed pierwszą w dziejach tych akt wielką katastrofą.

Publikowane poniżej rejestry zachowały się w postaci jednego ze wspomnianych już wypisów sporządzonych na przełomie XVIII i XIX wieku dla Ignacego Kapicy Milewskiego. Jest to składka papierowa o wymiarach 35,5 x 21 cm, która liczy cztery dwa bifolia. Wypis ten jest typowy dla całego zbioru Kapicjanów; uwierzytelniony został podpisami urzędników oraz odciskiem pieczęci pruskiej kancelarii w Brańsku.

---

⁶ Wydarzenie to opisane jest bliżej w manifestacji dokonanej 1 czerwca 1665 r. przed sądem ziemskim tykocińskim przez Jana Skińskiego sędziego, Stanisława Wyszyńskiego podsędka i Krzysztofa Zelskiego pisarza, ziemskich tykocińskich, w sprawie zniszczenia akt ziemskich tykocińskich. Wg wspomnianej manifestacji zniszczeniu uległy prawie wszystkie akta, „praeter quaedam prothocola recentiora et sexterna nonnulla non continuata, per olim nobilem Laurentium de Piętki Sobolewski regentem iuratum cancellariae terrestris terrae Bielscensis post dererminationem ultimorum illorum terminorum terrestrium Tykocinensium iuxta usum et consuetudinem usitatam cum scitu et consensu iudicii illius terrestris Tykocinensis ad inscribendum in acta et comprehendendum recepta” (AGAD, Kapicjana 37/24, s. 106-107).

⁷ Por. Tadeusz Mencel, *Losy staropolskich akt partykularnych w latach 1795-1815*, „Archeion” 31:1959, s. 26-29.

⁸ Por. Tadeusz Mencel, *Z dziejów staropolskich akt władz partykularnych mazowieckich i podlaskich w XIX wieku (spisy zawartości Archiwów Akt Dawnych w Płocku, Łomży i Siedlcach)*, „Miscellanea Historico-Archivistica”, t. I, Warszawa 1985, s. 58-59 oraz E. Goldman „Spis archiwów akt dawnych w Królestwie z wyszczególnieniem rodzaju i gatunku akt po tychże zachowanych”, rps Biblioteki Jagiellońskiej nr 5066.

⁹ Por. Adam Wolff, *Akta partykularne przedrozbiorowe Archiwum Głównego, [w:] Straty archiwów i bibliotek warszawskich w zakresie rękopiśmiennych źródeł historycznych*, pod red. A. Stebelskiego, t. I: *Archiwum Głównie Akt Dawnych*, Warszawa 1957, s. 174-221.

¹⁰ Kwerenda tego rodzaju nie została jak dotąd przeprowadzona, niemniej z doświadczeń płynących z prac prowadzonych nad inwentaryzacją szczegółową Kapicjanów oraz inwentaryzacją ksiąg ziemskich i grodzkich podlaskich wynika, że można liczyć na sporą ilość oblat.

Co się tyczy zasad wydania, decydującym czynnikiem jest konstatacja, iż podobnie jak w wypadku wydawania spisów ksiąg brańskich i suraskich niniejsza edycja opiera się na wypisach z akt, a nie na aktach oryginalnych. Wypisy te, powstałe w przeszło sto pięćdziesiąt lat od chwili podania pierwotnych rejestrów do oblaty w księgach brańskich, nie zachowują zewnętrznej postaci oryginałów, a co za tym idzie przy szykowaniu tekstów do druku wydawca zrezygnował z wiernego oddawania pisowni źródła. Grafia wyrazów została zmodernizowana co do przestankowania, stosowania dużych i małych liter oraz pisowni litery „j” w wyrazach łacińskich. Oryginalna postać zachowana została w przypadku nazwisk i nazw miejscowych. Wprowadzone zostały cudzysłowy dla oznaczenia cytatów z opisywanych ksiąg. W przypadku kiedy tekst aktu swobodnie przechodzi od języka łacińskiego, głównego w tym źródle, do polskiego, ten drugi jest wyróżniony kursywą.

Występujące w spisach nazwiska osób bliżej niezidentyfikowanych oraz urzędników sygnujących akty, na temat których nie znaleziono innych danych, nie zostały opatrzone przypisami; wydawca kierował się w tych przypadkach zasadą nie powtarzania informacji raz już podanych w tekście źródła.

Kapicjana, 18/149, s. 463-474.

Actum in curia regia Branscensi¹¹, sabbatho pridie festi sanctorum Fabiani et Sebastiani Martyrum¹² anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo septimo.

Regestrum actorum terrestrium Tykocinensium est inprimis inscriptionum, et aliorum variarum recognitionum.

Primus liber inscriptionum registratim scriptus, dictus „Gasztoltowski” ex arce Tykocinensi vigore constitutionis Regni anni 1607¹³ receptus, incipit anno 1407, partim Latino et Polonico, partim Ruthenico idiomate scriptus, in cuius fine subscriptiones manuum generosorum olim Melchioris Kostro iudicis¹⁴, Adami Mieński subiudicis¹⁵, Thomae Rytel notarii¹⁶ terrestrium Bielscensium extant.

Secundus liber incipit feria secunda ante festum sancti Andreae apostoli¹⁷ anno 1581, finitur feria secunda ante festa Pentecosten¹⁸ 1584, in quibus nonnullae chartae laceratae sunt, aliquae vix haerent.

---

¹¹ Kancelaria grodzka brańska; Brańsk, miasto w województwie białostockim.

¹² 19 stycznia.

¹³ Konstytucja „Pozwolenie ksiąg Gasztoltowskich”, *Volumina legum*, t. II, s. 444.

¹⁴ Melchior Kostro, sędzia ziemski bielski 1595-1615; por. *Urządnicy dawnej Rzeczypospolitej XVII-XVIII wieku. Spisy*, pod red. A. Gąsiorowskiego, t. VIII: *Urządnicy podlascy XIV-XVIII wieku*, opr. E. Dubas-Urwanowicz, W. Jarmolik, M. Kulecki, J. Urwanowicz, Kórnik 1994 [dalej cyt.: *Urządnicy podlascy...*], nr 219.

¹⁵ Adam Mieński, podsędek, później sędzia ziemski bielski (1616-1635); por. *Urządnicy podlascy...*, nr 220.

¹⁶ Tomasz Rytel, pisarz ziemski bielski 1595-1614; por. *Urządnicy podlascy...*, nr 84.

¹⁷ 27 listopada.

¹⁸ 14 maja.

Tertius liber incipit sine actu, qui tamen in obvoluta scriptus est, incipiens videlicet feria secunda post dominicam Invocavit¹⁹ anno 1586, finitur feria quinta post dominicam Reminiscere²⁰ anno 1594, in quo etiam nonnullae chartae sunt laceratae.

Quartus liber incipit feria secunda post festum sancti Andreae apostoli²¹ anno 1596, finitur feria secunda post festum sancti Martini Pontificis²² 1598 anno; similiter cum nonnullis chartis laceratis.

Quintus liber incipit feria quarta post festum Pentecosten²³ anno 1599, finitur feria secunda post festum sancti Martini²⁴ anno 1600, in quo multae chartae tam a principio quam a fine sunt laceratae.

Sextus liber incipit feria secunda post octavas sacratissimi Corporis Christi²⁵ anno 1601, finitur post dominicam Reminiscere²⁶ 1604 anno; similiter chartae quaedam debilitatae.

Septimus liber incipit feria secunda post octavas sacratissimi Corporis Christi²⁷ 1604, finitur post Martini²⁸ 1606; non adeo laceratus.

Octavus incipit feria secunda post Reminiscere²⁹ 1607, finitur feria secunda post octavas sacratissimi Corporis Christi³⁰ 1609 anno, quasdam chartas habens laceratas.

Nonus incipit feria secunda post Martini³¹ 1609, finitur feria secunda post dominicam Reminiscere³² anno 1611, aliquas chartas habens debilitatas.

Decimus incipit feria secunda post octavas sacratissimi Corporis Christi³³ anno 1611, finitur post Martini³⁴ anno 1612, cum lacerata obvoluta et chartis aliquibus debilitatis.

Undecimus incipit feria secunda post Martini³⁵ 1613, finitur feria secunda post festum Sanctissimae Trinitatis³⁶ 1614; bene obvolutus.

Duodecimus incipit feria secunda post Invocavit³⁷ 1617, finitur feria secunda post Martini³⁸ eodem anno; bene compactus.

Tredecimus incipit feria secunda post Martini³⁹ 1618, finitur feria secunda post Sanctissimae Trinitatis⁴⁰ 1620; prima charta actus evulsa tamen continetur.

---

¹⁹ 24 lutego.

²⁰ 10 marca.

²¹ 2 grudnia.

²² 16 listopada.

²³ 2 czerwca.

²⁴ 13 listopada.

²⁵ 2 lipca.

²⁶ Po 14 marca.

²⁷ 28 czerwca.

²⁸ Po 11 listopada.

²⁹ 12 marca.

³⁰ 29 czerwca.

³¹ 16 listopada.

³² 28 lutego.

³³ 13 czerwca.

³⁴ Po 11 listopada.

³⁵ 18 listopada.

³⁶ 26 maja.

³⁷ 13 lutego.

³⁸ 13 listopada.

³⁹ 12 listopada.

⁴⁰ 15 czerwca.

Quatuordecimus incipit feria secunda post festum Sanctissimae Trinitatis⁴¹ anno 1621, finitur post Martini⁴² 1622; in fine aliquot chartae debilitatae.

Decimus quintus incipit feria secunda post Sanctissimae Trinitatis⁴³ 1623, finitur feria secunda post Trinitatis⁴⁴ 1624; bene compactus.

Decimus sextus incipit feria secunda post Trinitatis⁴⁵ 1626, finitur post Martini⁴⁶ 1627; similiter bene compactus.

Decimus septimus feria secunda post Invocavit⁴⁷ 1628, finitur feria secunda post Invocavit⁴⁸ 1630; male opertus, nec bene insutus et magna ex parte laceratus; sparsis chartis.

Decimus octavus incipit feria secunda post Sanctissimae Trinitatis⁴⁹ anno 1630, finitur feria secunda post Sanctissimae Trinitatis⁵⁰ 1631; bene obvolutus.

Decimus nonus incipit feria secunda post Martini⁵¹ anno 1631, finitur feria secunda post Trinitatis⁵² anno 1633; non apte insutus, in quo protocolla certa lacerata in capite et in medio continentur.

Vigesimus incipit post Invocavit⁵³ 1636, finitur post Trinitatis⁵⁴ 1638; bene noviter compactus.

Vigesimus primus incipit post Martini⁵⁵ 1638, finitur post Invocavit⁵⁶ 1644; bene similiter compactus.

Ab hoc anno usque ad annum presentem 1646 et mortem olim generosi Pauli Sczawiński notarii terrae Bielscensis⁵⁷, reliqua acta inscriptionum incomprehensa, aliaeque inscriptiones et protocolla nondum inscripta extant. Sequitur regestrum decretorum et variarum actionum iuridicarum eiusdem districtus Tykocinensis.

Primus liber incipit feria secunda post sancti Alberti⁵⁸ 1581, finitur feria secunda post Ascensionis⁵⁹ 1583; obvolutus.

Secundus incipit feria secunda post Invocavit⁶⁰ 1586, finitur feria sexta post sancti Thomae⁶¹ 1593; similiter obvolutus.

⁴¹ 7 czerwca.

⁴² Po 11 listopada.

⁴³ 12 czerwca.

⁴⁴ 3 czerwca.

⁴⁵ 6 czerwca.

⁴⁶ Po 11 listopada.

⁴⁷ 13 marca.

⁴⁸ 18 lutego.

⁴⁹ 27 maja.

⁵⁰ 16 czerwca.

⁵¹ 17 listopada.

⁵² 23 maja.

⁵³ Po 21 lutego.

⁵⁴ Po 30 maja.

⁵⁵ Po 11 listopada.

⁵⁶ Po 14 lutego.

⁵⁷ Paweł Ferdynand Szczawiński pisarz ziemi bielskiej 1635-1646; *Urzednicy podlascy...*, nr 86.

⁵⁸ 24 kwietnia.

⁵⁹ 23 maja.

⁶⁰ 24 lutego.

⁶¹ 24 grudnia.

Tertius incipit feria quinta post Reminiscere⁶² 1594, finitur feria sexta post Laetare⁶³ eodem anno.

Quartus incipit feria secunda post Andreae⁶⁴ 1596, finitur feria tertia post Corporis Christi⁶⁵ 1597; similiter bene obvolutus.

Quintus incipit feria secunda ante Catherinae⁶⁶ 1597, finitur feria secunda post Trinitatis⁶⁷ 1599; obvolutus.

Sextus incipit feria secunda ante Martini⁶⁸ 1599, finitur post Martini⁶⁹ 1600; ipso obvolutus.

Septimus feria secunda post octavas sacratissimi Corporis Christi⁷⁰ 1601, finitur feria quarta post Reminiscere⁷¹ 1604.

Octavus liber feria secunda post octavas sacratissimi Corporis Christi⁷² 1604, finitur feria tertia ante Catherinae⁷³ eodem anno.

Nonus incipit feria secunda post Reminiscere⁷⁴ 1605, finitur in vigilia Praesentationis Gloriosae Virginis Mariae⁷⁵ anno 1606.

Decimus incipit post Reminiscere⁷⁶ 1607, finitur feria sexta ante Joannis Baptistae⁷⁷ 1608.

Undecimus incipit post Martini⁷⁸ 1608, finitur sabbatho ante dominicam Oculi⁷⁹ 1609.

Duodecimus incipit post octavas Corporis Christi⁸⁰ 1609, finitur feria secunda ante Catherinae⁸¹ eodem anno.

Decimus tertius incipit post Reminiscere⁸² 1610, finitur sabbatho ante Petri et Pauli⁸³ eodem anno 1610.

Decimus quartus feria secunda post Martini⁸⁴ 1610, finitur feria secunda post Helisabeth⁸⁵ 1611.

---

⁶² 7 marca.

⁶³ 25 marca.

⁶⁴ 2 grudnia.

⁶⁵ 10 czerwca.

⁶⁶ 24 listopada.

⁶⁷ 7 czerwca.

⁶⁸ 8 listopada.

⁶⁹ Po 11 listopada.

⁷⁰ 2 lipca.

⁷¹ 17 mařca.

⁷² 28 czerwca.

⁷³ 23 listopada.

⁷⁴ 7 marca.

⁷⁵ 20 listopada.

⁷⁶ Po 11 marca.

⁷⁷ 20 czerwca.

⁷⁸ Po 11 listopada.

⁷⁹ 21 marca.

⁸⁰ Po 25 czerwca.

⁸¹ 23 listopada.

⁸² Po 7 marca.

⁸³ 26 czerwca.

⁸⁴ 15 listopada.

⁸⁵ 21 listopada.

Decimus quintus incipit post Invocavit⁸⁶ 1612, finitur feria quinta post Martini⁸⁷ eodem anno.

Decimus sextus incipit post Trinitatis⁸⁸ 1613, finitur feria secunda post Reminiscere⁸⁹ 1614.

Decimus septimus post sanctissimae Trinitatis⁹⁰ 1614, finitur feria quarta post Reminiscere⁹¹ 1617.

Decimus octavus incipit feria secunda post Trinitatis⁹² 1617, finitur feria quarta intra octavas sacratissimi Corporis Christi⁹³ eodem anno.

Decimus nonus feria secunda post Martini⁹⁴ 1617, finitur feria quinta ante Catherinae⁹⁵ eodem anno.

Vigesimus incipit post Martini⁹⁶ 1618, finitur sabbatho pridie sanctae Catherinae⁹⁷ eodem anno.

Vigesimus primus incipit feria secunda post Trinitatis⁹⁸ 1620, finitur feria quinta in crastino sancti Joannis Baptistae⁹⁹ eodem anno.

Vigesimus secundus incipit post Trinitatis¹⁰⁰ 1621, finitur feria sexta post octavas sacratissimi Corporis Christi¹⁰¹ eodem anno.

Vigesimus tertius incipit post Martini¹⁰² 1621, finitur sabbatho post Catherinae¹⁰³ eodem anno.

Vigesimus quartus incipit feria secunda post Trinitatis¹⁰⁴ 1622, finitur „parochiae Kobylińska”¹⁰⁵ eodem anno.

Vigesimus quintus post Martini¹⁰⁶ 1622, finitur feria quinta pridie sanctae Catherinae¹⁰⁷ eodem anno.

Vigesimus sextus incipit post Trinitatis¹⁰⁸ 1623, finitur post Praesentationis Gloriosae Virginis Mariae¹⁰⁹ eodem anno.

---

⁸⁶ Po 11 marca.

⁸⁷ 15 listopada.

⁸⁸ Po 2 czerwca.

⁸⁹ 24 lutego.

⁹⁰ Po 25 maja.

⁹¹ 22 lutego.

⁹² 22 maja.

⁹³ 31 maja.

⁹⁴ 13 listopada.

⁹⁵ 23 listopada.

⁹⁶ Po 11 listopada.

⁹⁷ 24 listopada.

⁹⁸ 15 czerwca.

⁹⁹ 25 czerwca.

¹⁰⁰ Po 6 czerwca.

¹⁰¹ 18 czerwca.

¹⁰² Po 11 listopada.

¹⁰³ 27 listopada.

¹⁰⁴ 23 maja.

¹⁰⁵ Parafia sądowa kobylińska; Kobylin (-Borzymy, -Cieszyny, -Kruszewo, -Pieniążki, -Pogorzalki), wieś w województwie łomżyńskim.

¹⁰⁶ Po 11 listopada.

¹⁰⁷ 24 listopada.

¹⁰⁸ Po 11 czerwca.

¹⁰⁹ Po 21 listopada.

Vigesimus septimus incipit feria secunda post Trinitatis¹¹⁰ 1624, finitur feria quarta intra octavas sacratissimi Corporis Christi¹¹¹ eodem anno.

Vigesimus octavus post Trinitatis¹¹² 1625, finitur post Invocavit¹¹³ 1627.

Vigesimus nonus incipit post Invocavit¹¹⁴ 1628, finitur post Reminiscere¹¹⁵ 1629.

Trigesimus post Trinitatis¹¹⁶ 1629, finitur sabbatho intra octavas Corporis Christi¹¹⁷ eodem anno.

Trigesimus primus post Invocavit¹¹⁸ 1630, finitur post Trinitatis¹¹⁹ 1631.

Trigesimus secundus post Martini¹²⁰ 1631, finitur intra octavas Corporis Christi¹²¹ 1633; huc usque omnes obvoluti.

Trigesimus tertius incipit post Invocavit¹²² 1636, finitur eodem actu in debili papyrea obvoluta.

Trigesimus quartus [incipit] post Trinitatis¹²³ 1636. Eodem actu finitur; in simili obvoluta.

Trigesimus quintus incipit post Martini¹²⁴ 1636, finitur post Catherinae¹²⁵ eodem anno; in simili lacerata obvoluta.

Trigesimus sextus [incipit] post Martini¹²⁶ 1637, finitur post Praesentationis Gloriosae Virginis Mariae¹²⁷ eodem [anno]; in simili lacerata obvoluta.

Trigesimus septimus [incipit] post Trinitatis¹²⁸ 1638, finitur eodem actu; in simili obvoluta.

Trigesimus octavus [incipit] post Martini¹²⁹ 1638, eodem actu finitur; male insutus, variatus, in debili obvoluta, nonnullis chartis laceratis.

Trigesimus nonus [incipit] post Invocavit¹³⁰ 1639, finitur eodem anno intra octavas sacratissimi Corporis Christi¹³¹; nonnullae chartae laceratae, in debili obvoluta.

Quadragesimus [incipit] post Martini¹³² 1640, finitur variatis actibus; laceratus et inordinate inscriptus.

---

¹¹⁰ 3 czerwca.

¹¹¹ 12 czerwca.

¹¹² Po 25 maja.

¹¹³ Po 21 lutego.

¹¹⁴ Po 12 marca.

¹¹⁵ Po 11 marca.

¹¹⁶ Po 10 czerwca.

¹¹⁷ 16 czerwca.

¹¹⁸ Po 17 lutego.

¹¹⁹ Po 15 czerwca.

¹²⁰ Po 11 listopada.

¹²¹ 27 maja-2 czerwca.

¹²² Po 10 lutego.

¹²³ Po 18 maja.

¹²⁴ Po 11 listopada.

¹²⁵ Po 25 listopada.

¹²⁶ Po 11 listopada.

¹²⁷ Po 21 listopada.

¹²⁸ Po 30 maja.

¹²⁹ Po 11 listopada.

¹³⁰ Po 13 marca.

¹³¹ 24-30 czerwca.

¹³² Po 11 listopada.

Reliqua subsequencia acta iuridica variata non integre inscripta nec comprehensa et protocolla certa inscriptionum ac registra tum et acta relationum ac contumatiarum nondum revisa nec correctata.

Actum in Tykocin et conscriptum sub celebratione terminorum terrestrium primorum post obitum olim generosi Pauli Ferdinandi Sczawiński notarii terrae Bielscensis, feria tertia post dominicam sanctissimae Trinitatis¹³³ anno Domini millesimo sexcentesimo quadragésimo sexto. Adamus Glinka Janczewski notarius terrae Visnensis¹³⁴ super hoc regestrum nomine successorum olim generosi Pauli Ferdinandi a Magna Sczawin Sczawiński notarii terrae Bielscensis protunc absentium subscribo, aliudque simile regestrum manu magnifici Christophori a Zale Żelski notarii terrae Bielscensis¹³⁵ subscriptum, ad manus successorum suprascriptorum receptum esse per me attestor manu propria. Jacobus a Magna Sczawin Sczawiński¹³⁶ suo et absentium fratrum suorum nomine subscribo manu propria. Stanislaus Grochowski Camerarius Terrestris Bielscensis manu propria. Martianus Szepietowski camerarius Terrestris Bielscensis. Johannes Mystkowski camerarius terrae Bielscensis manu propria. Ex actis castrensis capitanealibus Branscensibus rescriptum et extraditum. Brzozowski¹³⁷ mp. Legit Kuczewski cum actis mp.

---

¹³³ 29 maja.

¹³⁴ Adam Glinka Janczewski, pisarz ziemski

¹³⁵ Krzysztof Żelski pisarz ziemski bielski 1646-1694; por. *Urzednicy podlascy...*, nr 87.

¹³⁶ Jakub Szczawiński, syn Pawła Ferdynanda (por. przyp. 57).

¹³⁷ Klemens Brzozowski opiekun archiwum brańskiego na przełomie XVIII i XIX w. Por. wstęp Z. Glogera do *Herbarz Ignacego Kapicy Milewskiego*, s. XIV.